

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm II. Ad Decimas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

Ad Decimas.

PARAPHRASIS.

Canonici S. Nicolai aliquamdiu possidebant decimas sitas intra parochiam, eos postea parochus spoliat, seu possessionem decimarum illis aufert. Queritur utrum Canonici restitui debeant; Negat Bonifacius VIII. nisi evidenter docuerint se possessionem juris decimarum legitime assécutos esse, quia decimas occupasse verisimiliter præsumuntur, quæ in aliena parochia proveniunt & juris communis præsumptio adest pro parocho, donec contrarium ostendatur.

SUMMARIUM.

1. Parochus contra quemcunque possessorem decimarum intentionem fundatam habet, si constet quòd decime in ipsius parochia sitæ sint, & alter titulum vel immemoriam possessionem, si huius capax sit, ostendere non possit.
2. Non restituitur spoliatus, nisi titulum, vel tituli præsumptionem exhibuerit, si illi jus commune resistat, assistat verò spoliati.

Nota I. Si constet vel ex confessione adversarij, vel aliunde, quòd decimæ sint intra fines parochiæ, præsumptio juris est, quòd ad Ecclesiam parochiale spectent, quam ob rem parochus ex hoc ipso intentionem fundatam habet contra quemlibet possessorem talium decimarum, nisi is titulum ostenderit, vel possessionem temporis immemorialis, quæ instar tituli est, si capacitas sit in possidente, eademque ratione Episcopus fundatam habet intentionem jurisdictionis contra parochiam aliàsque Ecclesias earumque personas intra dioccesin existentes, donec exemptio ostendatur, uti constat ex c. *Cum Venerabilis. 6. De Exception. & docet Franc. hic n. 4.*

2 Nota II. Si jus commune resistat Actori spoliato, assistat verò Reo spoliati, non

restituitur spoliatus nisi titulum, vel tituli præsumptionem exhibuerit. Ita gl. hic verb. *Eundem. Dominicus. Col. 1. & penult. Franc. n. 6.* Nota autem, quòd dixi, sufficere, si spoliatus, juris præsumptionem pro se alleget, ut quia longo tempore in pacifica possessione decimarum fuerit, uti notavit *Panorm. in c. 3. n. 52. de Causa Possessionis. Franc. hic. Limitatione 4.* Ratio est, quia ideò spoliatus ad decimas parochiales iuxta hoc. c. restitui non debet, quia præsumptio juris est contra ipsum & pro spoliante, hæc autem præsumptio contrariâ præsumptione tolli vel saltem infirmari potest, ut tali casurationali dubium sit, ad quem de jure decimæ spectent, in dubio autem favorabilior esse debet conditio spoliati in ordine ad possessionem recuperandam. Contra decisionem huius c. Obicitur *c. 3. de causa Possessionis*, ubi Clerici Ecclesiæ Collegiatæ à Canonice cathedralibus spoliati jure eligendi Episcopum, restituuntur in possessionem, & tamen jus commune resistebat Clericis, assistebat verò Canonice, quippe ad quos solos de jure electio spectabat. Resp. Cum *Joan. Andr. hic prope finem, Dominico Colum. penult. Franco n. 8.* duplicem causam discriminis inter utrumque casum afferri posse, quia pro Clericis extraneis præsumptio aderat possessionis bonæ fidei, quando scientibus ac patientibus Canonice qui hanc eligendi facultatem concedere poterant ad tres antecedentes Episcoporum electiones admissi fuerunt, at verò contra Canonicos S. Nicolai non erat præsumptio possessionis bonæ fidei, sed potius quòd iniuste decimas occuparint, tamen si eas aliquamdiu perceperint, parochus sciente ac patiente; cum enim parochus jus decimarum alteri concedere non possit, ideò non adiuvat eius scientia & patientia ad commoda possessionis illi acquirenda. Altera est, quia licet jus Canonicum resistat, si extranei exclusis Canonice electionem Prælati faciant, non tamen resistit, quo minus extranei per patientiam & concessionem capitularium simul cum

Corollarium. Si Clerici conventuales semel

semel aut iterum Episcopum sine Canonici elegissent, ac postea iterum vacante Sede Canonici cathedrales Clericos repellerent ab electione, aut ipsi Canonici pravenientes, Episcopum eligerent & confirmari peterent, hoc casu Clerici repel-

lerentur à possessorio recuperandâ, nisi titulum seu concessionem legitimam vel tempus immemorabile aliâve præsumptionem seu colorem possessionis suæ cum bonâ fide exhiberent, idque ex decisione hujus Capituli.

TITVLVS XIV. DE DOLO ET CONTVMACIA.

Interdum aliquis per vim injustam deijcitur possessione suâ, ideoque à iudice restituendus est, vt *præced. tit. vidimus*. Interdum verò accidit, vt aliquis seu iudicio possessorio seu petitorio missus in possessionem iudicis decreto, eam consequi non possit, ob dolum vel contumaciam adversarij, quamobrem titulus iste præcedenti annectitur. Dicta autem est Contumacia, à contemnendo, quia contemptus Iudicis censetur, si eius legitimo iussui pars litigans non obtemperet, quod variis modis accidere potest. Numerati sunt in *gl. c. 2. h. t. verb. Contumaciter*, videlicet, si peremptoriè citatus non veniat, aut malitosè se absentet, aut veniens, respondere aut jurare iussus recuset, aut si exhibere aliquid vel restituere iussus non obtemperet, aut denique negotio infecto discedat, nec revertatur.

CAPITVLVM I.

Ad hæc.

PARAPHRASIS.

Reus in iudicium vocatus, contumaciter se absentat, & ob id Iudex actorem mittit in possessionem rei petita, Custodiæ causâ; sed ob dolum vel potentiam adversarij, possessionem seu potiùs custodiam rei consequi non potest. Verùm ante finem anni Reus ne veram quoque possessionem amittat, idoneam cautionem affert, quòd iudicio stare velit.

Quæritur an & quâ panâ mulctandus sit ob contumaciam, seu quòd iudicis citationi ac iussioni primitus non paruerit? Respondet Alexander III. In Ecclesiasticis personis & causis juris rigorem observandum non esse, ideoque iudicem contentum esse debere, quando Reus sufficiente cautione se adstringit standi iudicio, eo quòd hoc casu iustitia non periclitetur, quia jus actoris illæsum manet.

S V M M A R I V M.

1. De rigore juris civilis puniri potest, qui in jus vocatus non venit: si tamen post decretum primæ missionis cautionem offerat de parendo iuri, ex juris canonici benignitate non punitur: ad interesse tamen ex naturâ rei tenetur Actori contumax, si ob contumaciam damnum passus est.

NOTA. Contumax in foro Canonico puniendus non est, si post decretum primæ missionis comparens cautionem offerat de parendo iuri, ita ut jus adversarij integrum permaneat, & hoc propter æquitatem & benignitatem Canonicam; at verò secundum Iuris Civilis rigorem, puniri potest, quicumque in jus vocatur, & non venerit. *l. vn. ff. Siquis jus dicenti non obtemperaverit, juncto Bartolo in Explic. 7. & l. 2. de in jus vocando*. Sed quâ ratione manet integrum jus Actoris, si prohibitus fuit possessionem rei ingredi custodiæ causa. R. quoad juris effectus, ut perinde sit, secundum

a a

dum